Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

_____ Віталій СЕРЬОГІН

«31» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОРІВНЯЛЬНЕ АВТОРСЬКЕ ПРАВО

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

галузь знань - 29 Міжнародні відносини

спеціальність - 293 Міжнародне право

освітня програма - Міжнародне право

вид дисципліни - за вибором

факультет - юридичний

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Воронов Кирило Маркович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол № 1 від 28 серпня 2026 року

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D9 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
«Міжнародне право» Євген ТІТОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2026 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Порівняльне авторське право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 293 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних та практичних знань та вмінь у сфері регулювання правовідносин у сфері порівняльного авторського права; розуміння основних засад функціонування інститутів авторського права в порівняльному аспекті.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є визначення та аналіз правових проблем, формування та обґрунтування правових позицій та застосування отриманих знань у практичних ситуаціях.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота, у тому числі	
56 год.	108 год.
Індивідуальні завдання	
10 год.	10 год.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема, в міжнародному контексті.

ЗК 11. Здатність діяти суспільно відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ФКЗ. Здатність захищати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК8. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК11. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та зарубіжних держав: визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

ПРН7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;

ПРН11. Вести формальну та неформальну ділову бесіду у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;

ПРН21. Застосовувати набуті знання й уміння з міжнародних відносин, міжнародного права при вирішенні практичних завдань.

1.8. Пререквізити: Теорія держави та права. Цивільне право.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Принципи та еволюція порівняльного авторського права

Історія виникнення та еволюція авторського права у світі. Відмінності авторського права у романо-германській та англо-американській правових системах. Основні принципи авторського права. Основи правового захисту авторських прав. Територіальний характер авторських прав. Економічне значення охорони та захисту авторських прав. Міжнародне авторське право в контексті прав людини. Сучасні проблеми порівняльного авторського права.

Тема 2. Джерела порівняльного авторського права

Особливості Бернської та Всесвітньої (Женевської) конвенції про авторське право. Роль України в правовому регулюванні охорони авторського права. Угода ТРІПС в рамках СОТ. Міжнародні договори України з охорони авторського права. Конвенції в сфері охорони суміжних прав. Двосторонні інвестиційні й торгівельні договори. Угоди про вільну торгівлю та захист авторських і суміжних прав.

Тема 3. Міжнародна співпраця держав у сфері охорони авторського права

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та її роль в охороні авторських прав. Структура функції та історія ВОІВ. Діяльність України в рамках ВОІВ. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) в правовому регулюванні авторського права. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРІПС). Взаємодія між СОТ та ВОІВ в сфері охорони авторського права. Роль ЮНЕСКО в охороні авторського права, та взаємодія з Україною.

Тема 4. Законодавство про авторське право в різних правових системах

Міжнародний вплив на розвиток і правовий захист авторських та суміжних прав. Момент виникнення немайнових та майнових авторських прав в країнах романо-германської та англо-американської правових систем. Строки правової охорони авторського права. Строки охорони для різних видів творів. Особливості переходу твору в суспільне надбання в різних юрисдикціях.

Тема 5. Колективне управління авторськими та суміжними правами

Виникнення колективного управління авторськими та суміжними правами. Міжнародні організації, що займаються захистом авторських та суміжних прав. Роль і функції колективного управління. Методи колективного управління авторськими та суміжними правами. Міжнародна конфедерація авторських і композиторських товариств (CISAC). Міжнародне бюро музично-механічного видання (BIEM). Міжнародна федерація виробників фонограм і відеограм (IFPI).

Тема 6. Охорона та захист авторських та суміжних прав

Захист авторських та суміжних прав українських громадян за кордоном. Особливості захисту авторських та суміжних прав іноземців в Україні. Види порушень авторських прав. Адміністративне та кримінальне законодавство в сфері авторського права. Новітні технології в сфері охорони авторського та суміжних прав.

Тема 7. Правове регулювання авторського і суміжних прав в Європейському Союзі

Бернська конвенція та Директиви ЄС в сфері охорони авторського права. Компетенція ЄС в сфері охорони авторського та суміжних прав. Директиви та регламенти ЭС в сфері охорони авторського права. Роль Ради Європи в розвитку європейського і міжнародного законодавства про авторське право і суміжні права. Наближення законодавства України в сфері охорони інтелектуальної власності до стандартів ЄС. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Адаптація українського законодавства у сфері охорони інтелектуальної власності.

Тема 8. Правове регулювання авторського і суміжних прав в США

Особливості захисту авторських і суміжних прав в США. Несанкціоноване використання звукозаписів до 1972 року. Закон про авторське право 1976 року. Закон про захист авторських прав у цифрову епоху від 1998 року. Закон про реформу авторського права та розповсюдження від 2004 року.

Тема 9. Сучасні аспекти розвитку порівняльного авторського права

Специфіка, ключові напрямки та особливості розвитку сучасного порівняльного авторського права. Міжнародне приватне право і захист авторських прав. Трансформація механізмів міжнародного правового регулювання охорони авторських прав. Юридичне значення використання програмного забезпечення зі штучним інтелектом у приватному секторі, пов'язаному з інноваціями та правами інтелектуальної власності. Питання авторських прав, пов'язані зі штучним інтелектом.

Тема 10. Порушення авторських прав в інтернеті та міжнародна боротьба з піратством.

Основні форми порушень авторського права в інтернеті. Міжнародно-правові акти, що регулюють боротьбу з порушенням авторських прав в інтернеті. Технологічні засоби управління цифровими правами (DRM). Механізми контролю доступу. Піринговi (P2P) мережі та торент-трекери. Альянс з питань інтелектуальної власності (IIPA). Способи боротьби з піратством.

Тема 11. Особливості захисту авторських прав на програмне забезпечення

Угода ТРІПС та охорона програмного забезпечення. Співвідношення коду та літературних творів. Вплив ВОІВ та СОТ на правове регулювання охорони авторських прав на

програмне забезпечення. Засоби захисту прав на програмне забезпечення у разі його нелегального використання в різних країнах.

Тема 12. Процесуальні аспекти захисту міжнародного авторського права

Юрисдикція судових та арбітражних установ в сфері охорони авторського права та суміжних прав. Компетенція національних судів в сфері охорони авторського права. Докази і доказування в сфері охорони авторського права. Медіація та міжнародний комерційний арбітраж в сфері охорони міжнародного авторського права.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма навчання						заочна форма навчання					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	сем.	лб	інд.	с.р.		л.	сем	лб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Принципи та еволюція порівняльного авторського права	8	2	2			4	13	2	2			9
Тема 2. Джерела порівняльного авторського права	8	2	2			4	11	2				9
Тема 3. Міжнародна співпраця держав у сфері охорони авторського права	8	2	2			4	9					9
Тема 4. Законодавство про авторське право в різних правових системах	8	2	2			4	9					9
Тема 5. Колективне управління авторськими та суміжними правами	8	2	2			4	9					9
Тема 6. Охорона та захист авторських та суміжних прав	8	2	2			4	11	2				9
Тема 7. Правове регулювання авторського і суміжних прав в Європейському Союзі	8	2	2			4	9					9
Тема 8. Правове регулювання авторського і суміжних прав в США	8	2	2			4	9					9
Тема 9. Сучасні аспекти розвитку порівняльного авторського права	14	4	4			6	9					9
Тема 10. Порушення авторських прав в інтернеті та міжнародна боротьба з піратством.	14	4	4			6	9					9
Тема 11. Особливості захисту авторських прав на програмне забезпечення	14	4	4			6	9					9
Тема 12. Процесуальні аспекти захисту міжнародного авторського права	14	4	4			6	13	2	2			9
Усього годин	**120**	**32**	**32**		**10**	**56**	**120**	**8**	**4**		**10**	**108**

4. Теми практичних занять (денна та заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Принципи та еволюція порівняльного авторського права	2 (2)
2.	Тема 2. Джерела порівняльного авторського права	2
3.	Тема 3. Міжнародна співпраця держав у сфері охорони авторського права	2
4.	Тема 4. Законодавство про авторське право в різних правових системах	2
5.	Тема 5. Колективне управління авторськими та суміжними правами	2
6.	Тема 6. Охорона та захист авторських та суміжних прав	2
7.	Тема 7. Правове регулювання авторського і суміжних прав в Європейському Союзі	2
8.	Тема 8. Правове регулювання авторського і суміжних прав в США	2
9.	Тема 9. Сучасні аспекти розвитку порівняльного авторського права	4
10.	Тема 10. Порушення авторських прав в інтернеті та міжнародна боротьба з піратством.	4
11.	Тема 11. Особливості захисту авторських прав на програмне забезпечення	4
12.	Тема 12. Процесуальні аспекти захисту міжнародного авторського права	4 (2)
	Разом	**56 (4)**

5. Завдання для самостійної роботи (денна та заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Принципи та еволюція порівняльного авторського права (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
2.	Тема 2. Джерела порівняльного авторського права (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
3.	Тема 3. Міжнародна співпраця держав у сфері охорони авторського права (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
4.	Тема 4. Законодавство про авторське право в різних правових системах (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
5.	Тема 5. Колективне управління авторськими та суміжними правами (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
6.	. Тема 6. Охорона та захист авторських та суміжних прав (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
7.	Тема 7. Правове регулювання авторського і суміжних прав в Європейському Союзі (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
8.	Тема 8. Правове регулювання авторського і суміжних прав в США (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
9.	Тема 9. Сучасні аспекти розвитку порівняльного авторського права (опрацювання додаткової літератури за темою)	4 (9)
10.	Тема 10. Порушення авторських прав в інтернеті та міжнародна боротьба з піратством (опрацювання додаткової літератури за темою)	6 (9)
11.	Тема 11. Особливості захисту авторських прав на програмне забезпечення (опрацювання додаткової літератури за темою)	6 (9)
12.	Тема 12. Процесуальні аспекти захисту міжнародного авторського права	6 (9)

	(опрацювання додаткової літератури за темою)	
	Разом	**56 (108)**

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни виконуються у формі мультимедійних презентацій за темою, що визначається чи обирається студентом за допомогою викладача. Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

Створення презентацій є однією з форм науково-дослідницької роботи. Презентація виконується за допомогою програми Microsoft Office PowerPoint и повинна складатися не менше, ніж з 15 слайдів. Матеріал на слайді можна розділити на головний і додатковий. Головний необхідно виділити, щоб при демонстрації слайда він ніс основне смислове навантаження: розміром тексту або об'єкта, кольором, спецефектами, порядком появи на екрані. Додатковий матеріал призначений для підкреслення основної думки слайда. Для різних видів об'єктів рекомендуються різні розміри шрифту.

Заголовок слайда краще писати розміром шрифту 22-28, підзаголовок і підписи даних в діаграмах – 20-24, текст, підписи і заголовки осей в діаграмах, інформацію в таблицях – 18-22.

Для виділення заголовка, ключових слів використовуйте напівжирний або підкреслений шрифт. Для оформлення другорядної інформації та коментарів – курсив. На всіх слайдах презентації використовуйте шрифт одної назви.

Для гарного сприйняття презентації з будь-якої відстані в залі, текст краще набирати шрифтом Arial, Bookman Old Style, Calibri, Tahoma, Times New Roman або Verdana.

1. На першому слайді слід вказати назву МОН, назву ВНЗ, кафедру, прізвище, ім'я та по батькові студента і тему презентації, номер навчальної групи.
2. На другому слайді подається зміст презентації.
3. На інших слайдах – наповнення теми.
4. У тексті на слайдах не допускається скорочення слів, крім загальновживаних (ООН, ЄС, ОБСЄ та ін.).
5. Слайди повинні бути тезисними. Для надання презентації PowerPoint наочності і, якщо це необхідно, барвистості на деяких слайдах можна розмістити різні схеми, графіки, фотографії, малюнки, колажі. Вставлені фотографії або картинки повинні бути високої якості і досить великого розміру, інакше при розтягуванні вони втрачають різкість, чим можуть тільки зіпсувати ефект від презентації. При підготовці презентації може бути використаний звуковий супровід.
6. Презентація повинна бути підготовлена у наданому фоні (шаблон слайда). Не слід робити слайди занадто строкатими і розрізненими за колірним рішенням. Це шкодить формуванню нестійких зорових образів.
7. Слайди повинні або акцентувати увагу на чомусь, або візуалізувати матеріал (ті ж таблиці, схеми, малюнки з позначеннями, якщо є). Не має бути на одному слайді відразу кілька блоків зорової або текстової інформації. Це відволікає, розсіює увагу, погіршує концентрацію.
8. Слайд повинен бути простим для сприйняття – небагато тексту на одному слайді.

Теми індивідуальних завдань

1. Бернська конвенція: історія, принципи та сучасні виклики.
2. Міжнародна охорона суміжних прав: аналіз Римської конвенції.
3. Угода ТРІПС: вплив на захист авторських прав у країнах, що розвиваються.
4. Захист авторських прав на цифрові твори у міжнародному праві.

5. Колективне управління авторськими правами в ЄС: порівняльний аналіз із США.
6. Порушення авторських прав у глобальній мережі: міжнародні механізми боротьби з піратством.
7. Міжнародна охорона програмного забезпечення: правові аспекти та виклики.
8. Авторські права на аудіовізуальні твори: порівняння регулювання в різних юрисдикціях.
9. Ліцензії з відкритим кодом (open source) та їхнє правове регулювання на міжнародному рівні.
10. Міжнародна практика розв'язання спорів у сфері авторського права.
11. Захист прав на фотографії та інші візуальні твори: міжнародний контекст.
12. Захист авторських прав на музичні твори в умовах глобалізації.
13. Міжнародна відповідальність провайдерів за порушення авторських прав в інтернеті.
14. Міжнародне авторське право та штучний інтелект: перспективи регулювання.
15. Захист прав на традиційні знання та фольклор: міжнародні ініціативи.
16. Авторське право в мультимедійних проєктах: міжнародні стандарти захисту.
17. Захист авторських прав у транскордонній торгівлі цифровим контентом.
18. Міжнародна боротьба з піратством у кіноіндустрії та музичній сфері.
19. Авторські права в хмарних технологіях: проблеми захисту та міжнародне право.
20. Міжнародні стандарти охорони прав авторів у соціальних мережах та стримінгових сервісах.

7. Методи навчання

Методи навчання – це впорядковані способи діяльності викладача і студентів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. Вони реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності.

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському аудиторному занятті у формі усного опитування, виступів студентів, написання та захисту рефератів, контрольних робіт. Поточний контроль проводиться у вигляді письмової контрольної роботи з метою оцінювання знань і умінь, набутих під час вивчення тем відповідного розділу. Письмова контрольна робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести.

По закінченню вивчення курсу проводиться залік у формі письмової залікової роботи. Письмова залікова робота може передбачати розгорнуті відповіді на питання, відповіді на тести тощо.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до заліку

1. Визначення та сутність авторського права.
2. Основні міжнародні конвенції та договори у сфері авторського права (Бернська конвенція, Всесвітня конвенція про авторське право, Угода ТРІПС).
3. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів: історія, принципи, основні положення.
4. Порівняння Бернської конвенції та Всесвітньої конвенції про авторське право: спільні та відмінні риси.
5. Принцип національного режиму в міжнародному авторському праві: приклади та значення.
6. Роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у регулюванні авторського права.
7. Авторське право у Європейському Союзі: директиви та регламенти.
8. Захист авторських прав у цифрову епоху: проблеми та виклики міжнародного регулювання.
9. Піратство та захист авторських прав у глобальному контексті: юридичні та економічні аспекти.
10. Право на переклад і адаптацію творів у міжнародному авторському праві.
11. Колізії між національними системами авторського права та міжнародними угодами: шляхи вирішення.
12. Охорона прав виконавців, виробників фонограм та мовників за Римською конвенцією.
13. Міжнародний захист авторських прав на програмне забезпечення.
14. Проблеми захисту авторського права в умовах глобалізації та транснаціональних відносин.
15. Авторські права на мультимедійні продукти в міжнародному контексті.
16. Поняття «публічного виконання» та його захист на міжнародному рівні.
17. Огляд справ міжнародного судового розгляду у сфері авторського права (прецеденти).
18. Ліцензування та передача прав на твори у міжнародному авторському праві.
19. Захист авторських прав у країнах, що розвиваються: особливості та проблеми.
20. Порушення авторських прав в інтернеті: міжнародна практика боротьби та юридичні інструменти.
21. Авторське право в англо-американській та континентальній системах права: порівняння.
22. Співвідношення авторського права та суміжних прав у міжнародному контексті.
23. Проблеми правового регулювання плагіату на міжнародному рівні.
24. Особливості захисту прав авторів у країнах із різними правовими системами.
25. Принцип автоматичної охорони творів за Бернською конвенцією.
26. Винятки та обмеження авторського права в міжнародному праві.
27. Правові аспекти захисту баз даних на міжнародному рівні.
28. Проблеми охорони творів, створених за замовленням, у міжнародному авторському праві.
29. Роль колективного управління авторськими правами у міжнародному контексті.
30. Огляд основних положень Угоди ТРІПС щодо авторського права.
31. Правові наслідки порушення авторських прав на міжнародному рівні.

32. Авторське право в країнах Азії: особливості та проблеми регулювання.
33. Міжнародні стандарти охорони прав авторів на музичні твори.
34. Міжнародні механізми захисту прав на фотографії та інші візуальні твори.
35. Правові аспекти використання творів у відкритих джерелах та ліцензій Creative Commons.
36. Особливості захисту прав на аудіовізуальні твори в міжнародному авторському праві.
37. Поняття «оригінальності» у міжнародному авторському праві: порівняння підходів різних країн.
38. Авторські права в рамках регіональних інтеграційних об'єднань.
39. Охорона авторських прав у міжнародних медіа та видавничій діяльності.
40. Право на слідування: міжнародні стандарти та національне регулювання.
41. Використання творів у навчальних та наукових цілях: міжнародне правове регулювання.
42. Особливості захисту авторських прав на архітектурні твори в міжнародному контексті.
43. Захист прав авторів на переклад літературних творів: міжнародні стандарти.
44. Проблеми адаптації міжнародних стандартів захисту авторських прав у країнах із перехідною економікою.
45. Авторські права на культурну спадщину: міжнародні аспекти охорони та використання.
46. Міжнародне регулювання обмеженого використання творів (fair use).
47. Авторські права на сценарії та драматичні твори у міжнародному праві.
48. Право на справедливу винагороду за використання творів: міжнародне регулювання.
49. Міжнародна охорона прав інтерпретаторів та перекладачів творів.
50. Авторські права у сфері кіберспорту та відеоігор: міжнародний контекст.
51. Відмінності між майновими та немайновими правами авторів у міжнародному праві.
52. Охорона авторських прав на графічний дизайн у міжнародному праві.
53. Використання творів у рекламі: міжнародні правові аспекти.
54. Міжнародні механізми захисту авторських прав у кіноіндустрії.
55. Питання захисту авторських прав у соціальних мережах: міжнародний досвід.
56. Міжнародна практика розв'язання спорів у сфері авторського права.
57. Захист прав авторів на алгоритми та штучний інтелект у міжнародному праві.
58. Авторські права в міжнародних художніх виставках та галереях.
59. Правові аспекти використання творів на території кількох держав.
60. Особливості регулювання авторських прав у мультимедійних презентаціях.
61. Вплив нових технологій на розвиток міжнародного авторського права.
62. Міжнародне регулювання авторських прав у стримінгових сервісах.
63. Проблеми правового захисту творів у спільній авторській власності.
64. Охорона прав на твори фольклору та традиційної культури: міжнародні підходи.
65. Міжнародна практика щодо компенсації моральної шкоди у випадках порушення авторських прав.
66. Взаємодія міжнародного авторського права з правом промислової власності.
67. Огляд останніх тенденцій у міжнародному регулюванні авторського права.
68. Питання захисту авторських прав у межах транскордонної торгівлі.
69. Особливості охорони авторських прав у різних міжнародних юрисдикціях.
70. Етичні аспекти міжнародного авторського права.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.
Кількість балів за залік – 40.
Кількість балів протягом семестру – 60:
Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях ∑40 = 40:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:
∑40 – сума максимальної кількості балів
∑1 – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.
∑2 – кількість семінарських занять протягом семестру.
8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів
Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль Т1-Т12	Індивідуальне завдання	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Залік	Сума
∑40	10	10	60	40	100

Для допуску до складання заліку здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену (заліку), якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих лабораторних, практичних, проєктних або дослідницьких робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: аналізу та підготовки даних, генерації, аналізу й оптимізації програмного коду, порівняння результатів роботи різних моделей ШІ, створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних. проведення експериментів із застосуванням сучасних інструментів штучного інтелекту.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;
- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;
- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;
- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівка викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Кількість отриманих балів	Критерії отримання відповідної кількості балів
0 балів	робота не зараховується; студентом не дотримано визначених вимог, тематика роботи не розкрита взагалі, не використано міжнародні джерела; студент не орієнтується в тематиці роботи та не може відповісти на жодне з поставлених питань
1-6 балів	робота не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються; при виконанні роботи використано менш ніж 10 джерел, не використано міжнародні наукові джерела; в роботі відсутні посилання на використані джерела, тема роботи розкрита однобічно, відсутня логічність викладення матеріалу; не дотримано структури роботи; в роботі допущено суттєві граматичні та/або стилістичні помилки; студент не відповів на переважну більшість поставлених питань
7-9 балів	робота виконана на належному теоретико-практичному рівні; дотримано вимоги, які висуваються до написання роботи, робота належним чином структурована, але в недостатній мірі проаналізовані наукові джерела та відсутній творчий підхід до виконання поставлених завдань, допущено незначні порушення логічності та/або систематичності викладення матеріалу; допущено незначні неточності в оформленні роботи; студент відповів на усі поставлені питання
10 балів	робота виконана на високому науково-практичному рівні; в роботі продемонстровано високій рівень знань та творчого осмислення отриманих результатів дослідження; не допущено помилок при оформленні роботи; студент відповів на усі поставлені питання

Критерії оцінювання контрольних та залікових робіт

Контрольна та залікова роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має чотири варіанти відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожну правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90-100	зараховано
70-89	зараховано
50-69	зараховано
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бахур О. В. Судовий захист прав інтелектуальної власності у сфері господарювання: теорія, законодавство, практика. Монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 172 с.
2. Богдан І. А. Право працівника на творчість та його захист. Монографія / Богдан Ірина. Київ: Норма права, 2021. 176 с.
3. Енциклопедія інтелектуальної власності / А. В. Хрідочкін, М. Ю. Віхляєв, А. А. Ломакіна; за заг. ред. Т. М. Дудіна. Одеса: Гельветика, 2022. 580 с.
4. Інформаційне право. Право інтелектуальної власності / ред.кол.: О. П. Орлюк (співголова), В. Г. Пилипчук (співголова) та ін.; Нац. акад прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; Держ. наук. установа «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. акад. прав. наук України»; НДІ інтелект. власності Нац. акад. прав. наук України. 2026. 608 с.
5. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність : навч. посіб. Київ : Кондор, 2024. 242 с.
6. Право інтелектуальної власності України : підручник / Р. Б. Шишка, О. Р. Шишка, В. І. Фелик, Т. С. Макаришева. Київ: Ліра-К, 2025. 620 с.
7. Право інтелектуальної власності: підручник / [О. І. Харитонова, С. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.]; за заг. ред. О. І. Харитонової. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 540 с.
8. Сорока Н. Практика Суду Європейського Союзу у сфері авторського права : навч. посіб. / Наталія Сорока, Михайло Микієвич ; МОН України, ЛНУ ім. Івана Франка. Харків: Право, 2024. 480 с.
9. Судова експертиза об'єктів права інтелектуальної власності в Україні: навч.-метод. вид.; В.Л. Федоренко (кер.), О.Г. Адлер, Л.П. Тимощик, Н.М. Ковальова, О.В. Голікова, Т.М. Чабанець та ін.; за ред. проф. В.Л. Федоренка, вид. 2-ге, розшир. і доп. / НДЦСЕ судової експертизи з питань інтелектуальної власності Мін'юсту. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022, 196 с.
10. Цивільний кодекс України. Книга IV. Право інтелектуальної власності : науково-практичний коментар / О. В. Коротюк. К.: ОВК, 2024. 340 с.
11. Collective Management of Copyright and Related Rights / ed. by D. Gervais, J. P. Quintais. 4th ed. London; Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2025. 560 p.
12. The Future of Intellectual Property / ed. by D. J. Gervais. Cheltenham; Northampton: Edward Elgar Publishing, 2021. 384 p.

Допоміжна література та нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція з охорони літературних та художніх творів 1886. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text

2. Всесвітня (Женевська) конвенція з авторського права 1952. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052#Text

3. Римська конвенція з охорони прав артистів-виконавців, виготовлювачів фонограм, а також виробників організацій мовлення 1961. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763

4. Конвенція, що створює Всесвітню організацію інтелектуальної власності 1967. URL: https://wipolex.wipo.int/en/text/283854

5. Женевська конвенція з охорони інтересів виготовлювачів фонограм 1971. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124

6. Брюссельська конвенція з розповсюдження програм, що несуть сигнали, які передаються через супутники 1974. URL: https://regulation.gov.ua/documents/id210023

7. Акт проголошення незалежності України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 38. С. 502.

8. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text

9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони 2014. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/mu14097?an=&ed=2019_07_30&dtm=

10. Директива Ради 93/83/ЄЕС про узгодження деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення і кабельної ретрансляції 1993. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/eu930014?an=&ed=&dtm=

11. Директива 96/9/ЄС Європейського Парламенту та Ради про правову охорону баз даних 1996. URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/eu960013?an=&ed=&dtm=

12. Директива 2001/29/ЄС Європейського Парламенту та Ради про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві 2001. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/eu010013?an=&ed=&dtm=

13. Директива 2006/115/ЄС Європейського Парламенту та Ради про право оренди, позички та деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності 2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_003-06#Text

14. Директива 2009/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради про правову охорону комп'ютерних програм 2009. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/eu090055?an=&ed=&dtm=

15. Директива 2012/28/ЄС Європейського Парламенту та Ради року про окремі випадки дозволеного використання сирітських творів 2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_027-12#Text

16. Директива 2014/26/ЄС Європейського Парламенту та Ради про колективне управління авторським правом і суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори для онлайн використання на внутрішньому ринку 2014. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_002-14#Text

17. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1994. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text

18. Бисага Ю.М., Бєлов Д.М., Заборовський В.В. Штучний інтелект та авторські і суміжні права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 76. Ч. 2. С. 299-304.

19. Воронов К. М. Проблемні питання охорони права інтелектуальної власності у спорті. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. Серія Право. 2021. Вип. 64. С. 98–102. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2021/08/20-1.pdf.

20. Воронов К. М. Обмеження права власності в інтересах сталого розвитку: баланс приватних і публічних інтересів у праві ЄС. *Європейська демократія: правовий вимір*: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 24 квітня 2026 р.). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. С. 291-295. URL: https://law.karazin.ua/resources/2026/Konferencia_24-04-2026_Zbirka_tez.pdf.

21. Клейменова С. М. Співвідношення понять «оригінальність» та «творчість» як ознаки об'єктів авторського права. В*існик Одеського національного університету.* Правознавство. 2023. № 25 (2). С. 7–9.

23. Кулініч О., Кондик Л. Стандарт оригінальності в авторському праві ЄС та України: порівняльний аспект. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.* 2024. № 1 (217). С. 34-38.

24. Tatiana-Eleni Synodinou, Philippe Jougleux , Thalia Prastitou-Merdi. EU Internet Law in the Digital Single Market. Springer Nature Switzerland AG. 2022. 647 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: http://portal.rada.gov.ua

2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України «Урядовий портал України»: https://www.kmu.gov.ua/